

ת"פ 45111/02/17 - מדינת ישראל נגד י ב

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 45111-02-17 מדינת ישראל נ' ב(עציר)

בפני כבוד השופט מרדכי לוי

המאשימה מדינת ישראל על ידי עו"ד עפרה קרמני, פמת"א (פלילי)

נגד

הנאשם י ב (עציר) על ידי עו"ד ירוסלב מץ

גזר דין

פתח דבר

1. על פי הודאתו של הנאשם בעובדות כתב האישום, הורשע הנאשם בעבירה של **שוד**, לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**" או "**החוק**").

עובדות כתב האישום המתוקן

2. על פי **עובדות כתב האישום**, ביום 17.2.17 בשעה 10.30 או בסמוך לכך, צעדה א.א. (להלן: "**המתלוננת**"), ילידת 1949, בשדרות ירושלים ביפו, כשבידה הימנית היא אוחזת בתיק היד שלה ובתוכו, בין היתר, ארנקה.

באותה עת פסע הנאשם אל מול המתלוננת, ובעת שחלף על פניה שלח ידו, אחז בתיקה ומשך אותו בכוח מספר פעמים, בכוונה לשלול אותו שלילת קבע, בעוד המתלוננת אוחזת בחוזקה בתיק ומתנגדת למעשיו. משאיבדה המתלוננת את האחיזה בתיק וכאשר התיק ברשותו, החל הנאשם להימלט מהמקום.

משניסתה המתלוננת לרוץ אחר הנאשם, היא נפלה ונחבלה בברכה ובאצבעה, באופן שנגרמו לה שבר בפיקת ברך ימין ושבר בפלנקס האמצעי של אצבע 3 מכף יד ימין.

הראיות לעונש

3. במסגרת **ראיות המאשימה לעונש** הוגש תדפיס מידע פלילי (תע/1), שממנו עולה כי הנאשם הועמד לדין בשנים 1985-1998 והורשע בעבירות סמים לצריכה עצמית, אך העבירות התיישנו בשנת 2008, וכן כי בשנים 2001 ו-2009 הוא הועמד לדין, אף זאת בגין עבירות סמים, אך נקבע כי אינו מסוגל לעמוד לדין.

כמו כן, הוגשה הצהרת נפגעת עבירה של המתלוננת (תע/2), שבה היא ציינה, בין היתר, כי לאחר אירוע השוד נושא כתב האישום היא אושפזה בבית החולים "וולפסון" למשך שבוע ימים ועברה שם ניתוח ברכ, תחת הרדמה, שבמסגרתו הוכנסו תילי מתכת לחיבור החלקים שנשברו בברכה, ולאחר מכן היא הועברה אל בית החולים השיקומי "בית בלב", שם שהתה עד ליום 30.3.17. יכולת התנועה שלה נפגעה משמעותית, היא התניידה בעזרת הליכון במשך כשלושה חודשים לאחר האירוע, ועד היום היא מסתייעת במקל הליכה. מאז השחרור מבית החולים השיקומי היא עוברת טיפולי פיזיותרפיה, פעמיים בשבוע, שאליהם היא מגיעה וחוזרת במוניות. בנוסף לכך, היא עברה טיפולי ריפוי בעיסוק לאצבעות ידה הימנית בשל הפגיעה, וזאת במשך כ-4.5 חודשים, והיא תידרש לבצע ניתוח עתידי נוסף בברכה, להסרת תילי המתכת. כמו כן, עם הזמן היא חשה גם בירידה בראייה בעין שמאל, וכשנבדקה על ידי רופא עיניים התברר שבעקבות הנפילה, השתחררה עדשה שהושלתה בעינה בנייתוח לתיקון קטרקט בחודש פברואר 2012, ועל כן נדרשה לבצע ניתוח דחוף בבית החולים "בילינסון", שבוצע בתאריך 21.6.17. עד היום הראייה שלה בעין שמאל עדיין ירודה ומעורפלת; היא רגישה במיוחד לאור וחווה סנוורים בעינה ואף אינה מסוגלת לקרוא עיתונים או ספרים אלא רק בעזרת זכוכית מגדלת ולטווח זמן קצר. עוד ציינה המתלוננת כי הפגיעה בברכה גרמה לה כאבים קשים, וגם לאחר הניתוח היא עוד חווה כאבים בברכה, ואף טיפולי הפיזיותרפיה מאד קשים לה וגורמים לה כאבים. היא מתגוררת בדירה המצויה בקומה השלישית ללא מעלית והיא מתקשה לעלות ולרדת במדרגות. כמו כן, היא חוששת ללכת ברחוב לבדה, אפילו בשעות היום, והיא חווה סיוטים בלילות. המוסד לביטוח לאומי קבע כי היא בעלת נכות זמנית בשיעור 91%. היא מרגישה חסרת אונים וחווה קשיים רבים בתפקוד היומיומי ואף הביטחון העצמי שלה התערער ולכן היא שוקלת לפנות לעזרה פסיכולוגית, שאותה תצטרך לממן בעצמה, מקצבת זקנה בסך 3,009 ש"ח.

להצהרת המתלוננת צורפו מסמכים רפואיים רלוונטיים.

4. במסגרת **ראיות ההגנה לעונש** הוגש מסמך רפואי המתייחס לניתוח בעין שעברה המתלוננת ביום 15.6.17 (נע/1) וכן הוגשו חוות דעת פסיכיאטריות שניתנו לגבי הנאשם, שבהן נקבע כי הוא אחראי למעשיו ומסוגל לעמוד לדין (נע/2), וסיכום אשפוז של הנאשם בבית החולים "אברבנאל" החל מסוף חודש דצמבר 2016 עד לתאריך 18.1.17 (נע/3).

עיקרי טענות הצדדים

5. **ב"כ המאשימה** הדגישה בטיעוניה, בין היתר, כי הנאשם בחר לו לקורבן אשה מבוגרת וחלשה, אשר הלכה לתומה ברחוב, לאור יום, חטף בכוח את תיקה וגרם לחבלתה. ב"כ המאשימה הפנתה להצהרת המתלוננת, שבה פורטו הנזקים הפיזיים והנפשיים שנגרמו לה בעקבות העבירה. נטען כי הפגיעה בערכים המוגנים היא גבוהה והוטעם כי הפסיקה רואה בחומרה יתרה מעשי שוד של מבוגרים ובגין עבירות אלו יש להחמיר בענישה.

נטען כי **מתחם העונש ההולם** נע בין 3 ל-5 שנות מאסר; ובעניין זה הפנתה ב"כ המאשימה, בין היתר, לפסיקה הבאה: ע"פ 1873/13 **בניטה נ' מדינת ישראל** (20.3.2014) (להלן: "**עניין בניטה**"), שבו אושר עונש מאסר בן 3 שנים בפועל, בגין הרשעת המערער בשוד בנסיבות מחמירות של קשישה; ע"פ 7939/13 **מדינת ישראל נ'**

טרקין (20.5.2014) (להלן: "**עניין טרקין**"), שבו הוחמר עונש המאסר בן שנתיים שהוטל על המערער, בגין ניסיון שוד של קשישה, לצד איומים והחזקת סכין שלא כדין, והעונש הועמד על 3 שנים; ע"פ 3884/13 **אסרף נ' מדינת ישראל** (24.2.2014), שבו הועמד עונש המאסר שהוטל על המערער בגין שוד של מתלוננת קשישה, על 4 שנים פחות חודשיים; ע"פ 5881/14 **ביארי נ' מדינת ישראל** (26.7.2015) (להלן: "**עניין ביארי**"), שבו אושר עונש של 5 שנות מאסר בפועל שהוטל על המערער בגין שוד קשישה.

ב"כ המאשימה עתרה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל אשר מצוי **באמצע מתחם העונש ההולם** **לדליל**, לצד מאסר מותנה ופיצוי משמעותי למתלוננת לפי שיקול דעת בית המשפט.

6. מנגד, עתר **ב"כ הנאשם** להקל בדינו של הנאשם ולגזור עליו עונש אשר מצוי **בתחתית מתחם העונש ההולם**, אשר לדעתו נע בין 6 ל-28 חודשי מאסר.

בעניין זה הפנה ב"כ הנאשם, בין היתר, לפסיקה הבאה: ע"פ 7655/12 **פייסל נ' מדינת ישראל** (4.4.2013) (להלן: "**עניין פייסל**"), שבו נקבע (בפסקה 8) כי מתחם העונש ההולם בגין עבירה של שוד שבוצעה באופן "ספונטני", ללא תכנון מוקדם וללא שימוש בנשק, תוך שלפגע העבירה נגרמו נזקים שאינם חמורים, נע בין 6 חודשי מאסר לשתי שנות מאסר; ע"פ 772/13 **יחיא נ' מדינת ישראל** (29.6.2014) (להלן: "**עניין יחיא**"), שבו נקבע (בפסקה 11) כי מתחם הענישה הראוי בגין עבירה של שוד נע על הטווח שבין 6 חודשים לבין 28 חודשים; ע"פ 6862/13 **חג'אזי נ' מדינת ישראל** (7.7.2014) (להלן: "**עניין חג'אזי**"), שאף בו חזר בית המשפט העליון, בדעת הרוב, על אשר נקבע בעניין **יחיא**, כי מתחם הענישה הראוי הוא בין 6 חודשים ל-28 חודשי מאסר בפועל; ת"פ (מחוזי חיפה) 10455-06-14 **מדינת ישראל נ' אלמנך** (25.10.2015), שבו נקבע כי מתחם הענישה בגין העבירה של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין נע בין 6 חודשי מאסר, אשר יכול וירוצו בעבודות שירות, לבין 24 חודשי מאסר בפועל; ת"פ (מחוזי ת"א) 36798-06-12 **מדינת ישראל נ' הורוביץ** (3.9.2014), שבו הושתו על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל, בגין הרשעתו בעבירה של שוד.

ב"כ הנאשם איבחן בין נסיבות המקרה דנן לבין המקרים נושא הפסיקה שאליה הפנתה ב"כ המאשימה וציין, בין השאר, כי הן בעניין **בניטה** והן בעניין **ביארי** דובר על קורבנות עבירה שהיו בנות 84, ובנוסף לכך בעניין **ביארי** הנאשם לא נטל אחריות והתנהלו הוכחות ואף היה תסקיר שלילי בעניין המערער דשם.

ב"כ הנאשם הדגיש, בין היתר, כי הנאשם הורשע בעבירה של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק, ולא בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) לחוק, כמו בחלק מהמקרים שאליהם הפנתה המאשימה, כגון בעניין **בניטה**.

עוד נטען כי כתב האישום אינו מייחס לנאשם את גרימת החבלות שלהן טענה המתלוננת. הסניגור הטעים כי על פי עובדות כתב האישום, שבהן הודה הנאשם ושעל פיהן הורשע, המתלוננת אמנם נחבלה בברכה ובאצבעה, אך זאת לא מידי הנאשם עצמו, אלא לאחר שהיא ניסתה לרוץ אחר הנאשם, אחרי שהצליח לתפוס את התיק מידה, ונפלה; והחבלות שנגרמו לה הן כתוצאה מנפילתה במהלך ניסיונה לרוץ אחר הנאשם.

הסניגור הוסיף והדגיש כי הנאשם הוא יליד 1963 וכי משנת 1984 הוא סובל ממחלת נפש, סכיזופרניה פרנואידית, שבגינה הוא אושפז מספר רב של פעמים, כשהאשפוז האחרון הסתיים חודש לפני ביצוע העבירה.

עוד הוטעם כי אמנם לחובת הנאשם רישום ישן, אך זאת לא בגין עבירה דומה, אלא בגין החזקת סמים לצריכה עצמית, ובמספר הזדמנויות קודמות נקבע כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין ולכן ההליכים נגדו הופסקו.

ב"כ הנאשם הפנה לתוכן חוות הדעת הפסיכיאטריות וטען כי אף שהנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו, הוא סבור שקרבתו של הנאשם לסייג של אחריות פלילית היא כה גדולה עד כי כפסע היה מהקביעה שהוא אינו כשיר לעמוד לדין, ויש בכך כדי להשפיע על העונש המתאים.

הסניגור הוסיף כי יש למקם את העונש המתאים בתחתית מתחם העונש ההולם, אשר לדעתו נע כאמור בין 6 ל-28 חודשים. זאת, בשים לב הן למצבו הנפשי הקשה, הן להודאתו ולנטילת האחריות מצדו, והן לעובדה כי זהו מאסרו הראשון.

7. בדברו בפני בית המשפט מסר **הנאשם** כי הוא מבקש סליחה מהמתלוננת והדגיש כי הוא לא פגע בה, אלא היא זו שרצה אחריו ונפלה. הנאשם הוסיף כי הוא היה רוצה שבית המשפט יגזור עליו עונש מתון.

דין והכרעה

כללי

8. בהתאם לסעיף 40ב לחוק העונשין, **העיקרון המנחה** בענישה הוא **עקרון ההלימה**, דהיינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

מתחם העונש ההולם - בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק, בקביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב בעיקרון המנחה, הוא כאמור **עקרון ההלימה**, ולשם כך, יתחשב בית המשפט בפרמטרים הבאים: **הערך החברתי שנפגע** מביצוע העבירה **ומידת הפגיעה** בו, **נסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין, **ומדיניות הענישה** הנהוגה [ראו, למשל, ע"פ 2918/13 **דבס נ' מדינת ישראל**, בפסקה 6 (18.7.2013); ע"פ 8641/12 **סעד נ' מדינת ישראל**, בפסקאות 18-29 לחוות דעתו של כב' השופט נ' סולברג (5.8.2013); ע"פ 4741/13 **מדינת ישראל נ' נעאמנה**, בפסקה 13 (10.6.2014)].

גזירת העונש המתאים - בהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק, בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות **נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**, כמפורט בסעיף 40יא לחוק.

כמו כן, רשאי בית המשפט להתחשב בשיקולי **הרתעה אישית** (סעיף 40ו לחוק) ו**הרתעת הרבים** (סעיף 40ז לחוק), ו**בלבד** שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

חריגה ממתחם העונש ההולם - בהתאם לסעיפים 40ד-ה לחוק, ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם, בין אם לקולה משיקולי שיקום, ובין אם לחומרה משיקולים של הגנה על שלום הציבור.

מן הכלל אל הפרט

9. כפי שהובהר בפסיקה (ראו למשל עניין **יחיא**, בפסקה 10), קיימת קשת רחבה של מעשי שוד אפשריים, הנבדלים זה מזה בנסיבותיהם ובמידת חומרתם, והעונש הראוי הוא לעולם בהתאם לנסיבות הקונקרטיות של כל מקרה לגופו.

כמו כן, כפי שנקבע בפסיקה - למשל הן בעניין **פייסל** (בפסקה 8), הן בעניין **יחיא** (בפסקה 11) והן בעניין **חג'אזי** (בפסקה 10) - כאשר מדובר בשוד לפי סעיף 402(א) לחוק שבוצע שלא בנסיבות מחמירות, באופן "ספונטני", ללא תכנון מוקדם וללא שימוש בנשק, תוך שלנפגע העבירה נגרם נזק שאינו חמור, מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר ל-28 חודשי מאסר בפועל.

במקרה דנן, כפי שבצדק ציין ב"כ הנאשם, אמנם נפגעת העבירה-המתלוננת היא אשה מבוגרת, כבת 68, אך אין מדובר בקשישה כבת 84 - כמו בחלק ניכר מהמקרים נושא הפסיקה שאליה הפנתה המאשימה, והכוונה היא הן לעניין **בניטה**, הן לעניין **ביארי** והן לעניין **טרקין**.

כמו כן, אמנם נגרמו למתלוננת נזקים פיזיים ונפשיים ניכרים **בעקבות** השוד, אך **החבלות** שנגרמו לה **לא אירעו במהלך השוד** עצמו, בהבדל מהמקרים שעליהם הסתמכה המאשימה, אלא עקב נפילתה של המתלוננת, כאשר רצה אחר הנאשם, אחרי ששדד את תיקה, ומעדה.

אין בכך כדי להקל מחומרת העבירה של שוד שבה הורשע הנאשם, כי אם כדי להעמיד דברים על דיוקם וכן יש לכך השלכה על מתחם העונש ההולם ועל העונש הראוי.

לנוכח כל האמור לעיל, אני מקבל את עמדת ההגנה שלפיה **מתחם העונש ההולם** בנסיבות העבירה דנן נע, כאמור בפסיקה שאליה הפנה ב"כ הנאשם, **בין 6 ל-28 חודשי מאסר בפועל**.

במקרה דנן אין מקום לסטות ממתחם העונש ההולם, לא לחומרה ואף לא לקולה.

כזכור, הנאשם הודה ונטל אחריות על מעשהו - בהבדל, למשל, מעניין **ביארי**, שאליו, בין היתר, הפנתה המאשימה.

כמו כן, אין לחובת הנאשם הרשעות קודמות בעבירות דומות - בהבדל, למשל, מעניין **טרקין**, שגם עליו, בין השאר, הסתמכה המאשימה.

זאת ועוד, מהמסמכים הפסיכיאטריים שהוגשו מטעם ההגנה (**נע/2 - נע/3**) עולה, כי הגם שנקבע שהנאשם אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין, הוא סובל מזה שנים ארוכות ממחלת נפש, סכיזופרניה, וכן מהפרעה נפשית התנהגותית על רקע שימוש בסמים.

למעשה, כחודש בלבד לפני ביצוע העבירה שבה הוא הורשע, הוא שוחרר מאשפוז בבית החולים "אברבנאל" על ידי ועדה פסיכיאטרית וזאת **בניגוד** לעמדת המחלקה בבית החולים, לאחר שהיה מאושפז במצב פסיכוטי במשך שבועות אחדים (ראו נע/3, בעמ' 4 סיפא).

כמו כן, בפועל, הנאשם שוהה במהלך תקופת מעצרו במב"ן, במחלקה הפסיכיאטרית של שב"ס.

מהעובדות הכוללות דלעיל עולה כי קיימת אפשרות סבירה שלפיה במועד נושא כתב האישום היה הנאשם קרוב, במידה זו או אחרת, לסייג של אי שפיות - הגם שלא הוגשה מטעם ההגנה חוות דעת בעניין קרבה זו.

עם זאת, בהעדר חוות דעת כאמור מטעם ההגנה, אין לקבל את טענת ב"כ הנאשם כי היתה כאן קרבה רבה לאי-שפיות עד כפסע ממנה.

מכל מקום, בנסיבות המיוחדות של המקרה דנא, יש **במצבו הנפשי** של הנאשם כדי **נסיבה לקולה** - לעניין קביעת העונש המתאים במסגרת מתחם העונש ההולם [ראו למשל והשוו: ע"פ 1865/14 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 (4.1.2016); ע"פ 2667/14 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 6 (24.11.2014)].

בנוסף לכך, זה **מאסרו הראשון של הנאשם** ואין למצות אפוא את הדין עמו.

בנסיבות הכוללות של המקרה דנא, יש למקם את **העונש המתאים בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם** דלעיל, אם כי לא ברף התחתון ממש.

סוף דבר

10. סוף דבר, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **10 חודשי מאסר בפועל**, שמנינם מיום מעצרו 17.2.17.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום השחרור מהמאסר, והתנאי הוא שלא יעבור שוב עבירה של שוד.

כמו כן, אני מחייב את הנאשם בתשלום פיצויים למתלוננת בסך 20,000 ש"ח.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"א כסלו תשע"ח, 29 נובמבר 2017, במעמד הצדדים.

מרדכי לוי, שופט